

Вступне слово

Одна з актуальних проблем, що стосуються споконвічних проблем людства, - виховання дітей. Для нашого часу типовим є прагнення батьків і педагогів поєднати сімейне виховання з громадським.

Єдність у вихованні, що здійснює дитячий садок і родина, забезпечує певну системність роботи, вироблення стереотипів у малят. Водночас успішніше формуються моральні почуття та уявлення дитини, міцнішими стають навички та звички поведінки, а життя дитини стає організованим та цілеспрямованим.

Співпраця ДНЗ та сім'ї передбачає наявність у батьків відповідальності, а у вихователів - сімейної педагогічної діяльності, заснованої на розгляді дитини в контексті її родини. Основний шлях налагодження такої співпраці - організація освітньої взаємодії між ДНЗ та сім'єю.

Розділи:

1. Форми і методи співпраці дошкільного навчального закладу та сім'ї С.2
2. Психологічна освіта батьків С.5
3. Роль методичної служби ДНЗ в опануванні педагогами конструктивної взаємодії з батьками С.7

1. Форми і методи співпраці дошкільного навчального закладу та сім'ї

Бабаенко, Н. Г. Педагогічна культура батьків та сучасні освітні тенденції / Н.Г. Бабенко // Дошкільний навчальний заклад. - 2015. - № 1. - С. 2-8.

Батьківські збори та консультації // Дошкільний навчальний заклад. - 2015. - № 1. - С. 9- 40.

Беленька, Г. Відкриваємо горизонти життя разом : співпраця педагогів і батьків / Г. Беленька // Дошкільне виховання. - 2016. - № 6. - С. 2-4.

Взаємодія ДНЗ та сім'ї / уклад. О. А. Рудик, І. В. Молодушкіна. - Х.: Вид. група «Основа». 2013. - 222 с.

Воробьева, Е. Н. Программа родительских тренингов "Невероятные годы" / Е. Н. Воробьева, В. Н. Колесников, В. Т. Мерк // Психолог в детском саду . - 2008. - № 3. - С. 42-63.

Галицька, Т. В. Взаємодія закладу дошкільної освіти з родиною / Т.В. Галицька. // Дошкільний навчальний заклад . - 2018. - N 11. - С. 11-13.

Дарадан, Т. Як спілкуватися з батьками на рівних/ Т. Дарадан // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2018. - № 7. - С. 15-20.

Іванчук, С. А. Форми взаємодії дошкільного закладу і сім'ї з економічного виховання дітей дошкільного віку / С. А. Іванчук // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць. - 2015. - № 1. - С. 121.

Галяпа, М. Учимся уникати конфліктних ситуацій у роботі з батьками / М. Галяпа // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2012. - № 6. - С. 40-42.

Дятленко, Н. Як допомогти дітям стати творчими? : консультація для батьків / Н. Дятленко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 4. - С. 7-9.

Ігнатенко, В. Батьківський клуб як форма ефективної взаємодії з батьками/ В. Ігнатенко // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2011. - № 11. - С. 44-50.

Ільченко, Т. Розширюємо можливості спілкування з батьками: електронні засоби інформування / Т. Ільченко // Вихователь-методист дошкільного

закладу . - 2012. - № 3. - С. 20-23.

Коновал, Н. Щоб зростали діти працьовиті: семінар-практикум для батьків за участю дітей / Н. Коновал // Палітра педагога. - 2015. - № 3. - С. 9-11.

Кротова, Т. Які заходи з батьками провести в різних вікових групах / Т. Кротова // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2019. - № 10. - С. 45-49.

Кучеренко, А. Як підготувати батьків до вступу дитини до школи : конспект заняття / А. Кучеренко // Практичний психолог: дитячий садок . - 2018. - № 12. - С. 20-24.

Лесик, В. Новий формат взаємодії з родинами / В. Лесик, О. Тесленко // Дошкільне виховання . - 2015. - № 3. - С. 20-22.

Литвиненко, С. Співпраця без конфліктів / С. Литвиненко, В. Дерев'янку // Дошкільне виховання . - 2017. - № 5. - С. 10-12.

Лук'яненко, М. Г. Сімейний клуб "Батьки та діти" як форма ефективної взаємодії практичного психолога з батьками / М. Г. Лук'яненко // Дошкільний навчальний заклад . - 2015. - № 2. - С. 39-43.

Мартиненко, Н. Мама і тата на гостині у маляток : день відкритих дверей / Н. Мартиненко. // Дошкільне виховання . - 2016. - № 3. - С. 24-25.

Михайленко, М. Школа спілкування батьків з дитиною : тренінгове заняття / М. Михайленко. - // Психолог дошкілля. - 2012. - № 2. - С. 36-38.

Омелюх, А. Повернімо дорослих у дитинство, або Залучення батьків до спільної з дітьми гри / А. Омелюх. - // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2015. - № 1. - С. 37-40.

Основні форми роботи з батьками // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2017. - № 7. - С. 25.

Павлюк, А. Психологічне здоров'я дитини : матеріали до загальних батьківських зборів / А. Павлюк. - // Психолог дошкілля. - 2016. - № 1. - С. 16-17.

Павлюк, А. Пізнай себе та дитину : консультативна школа для батьків / А. Павлюк // Психолог дошкілля . - 2018. - № 3. - С. 32-33.

Панасюк, Т. Консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють, і

дітей, які виховуються в умовах сім'ї / Т. Панасюк // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2011. - № 9. - С. 4-8.

Попова, Ю. Педагоги й батьки: не цуратися, об'єднатися / Ю. Попова // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2018. - № 7. - С. 4-9.

Правила для батьків майбутніх вихованців : пам'ятка // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2019. - № 10. - С. 52-53.

Регент , А. Пізнавальні прогулянки вихідного дня / А. Регент, О. Ночвінова, О. Смішная, Н. Гудзь. // Дошкільне виховання. - 2016. - № 6. - С. 13-15.

Радченко, І. Налагодити взаємодію з батьками? Легко! / І. Радченко, С. Данильченко // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2019. - № 10. - С. 54-58.

Романюк Н. Майстер-клас як форма просвітницької роботи з батьками щодо оздоровчої взаємодії з дітьми / Н. Романюк // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2015. - № 6. - С. 26-28.

Романенко, О. Б. Вусатий нянь : семінар-практикум для татусів/ О. Б. Романенко, Г. В. Куценко. - // Логопед. - 2019. - № 8. - С. 7-13.

Савонік Ю. Вчимося спілкуватися з дитиною : тренінг для батьків / Ю. Савонік// Дошкільне виховання. - 2015. - № 9. - С. 25-27.

Савчук, О. Оселю ремонтуємо - бюджет сімейний правильно плануємо: гра-стратегія / О. Савчук // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2017. - № 7. - С. 64-69.

Сахно, С. Організуємо благодійний ярмарок: алгоритм / С. Сахно, І. Єршова // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2017. - № 7. - С. 54-63.

Сиромятнікова, Л. М. Активні форми співпраці дошкільного навчального закладу і сім'ї з питань розвитку і становлення особистості дитини / Л. М. Сиромятнікова // Практична психологія . - 2008. - № 11. - С. 49-59.

Скумен, І. Створення піклувальної ради у дошкільному навчальному закладі / І. Скумен, О. Хартман // Практика управління дошкільним закладом . - 2011. - № 9. - С. 36-42.

Сліпченко, С. Спільні заняття з батьками - ефективний засіб оздоровлення і соціалізації малюків / С. Сліпченко // Вихователь-методист дошкільного

закладу. - 2015. - № 6. - С. 36-39.

Терещенко, І. Пізня вже година, чом не спиш, дитино? або Як організувати сон дошкільника вдома / І. Терещенко // Дошкільне виховання . - 2018. - № 9. - С. 20-21.

Чеканова, О. Як цікаво й ефективно провести час з дітьми під час карантину / О. Чеканова. - // Дошкільне виховання . - 2020. - № 4. - С. 20-21.

Що не можна забороняти дитині: дев'ять акцентів для батьків : пам'ятка // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2019. - № 10. - С. 50-51.

Якуба, Я. Відпочинок просто неба - для єднання те, що треба! : рухливі командні ігри для дошкільнят та їхніх батьків / Я. Якуба // Дошкільне виховання. - 2019. - № 11. - С. 15-17.

2. Психологічна освіта батьків

Антоненко, О. Формування психологічної компетентності батьків : рекомендації для практичних психологів ДНЗ / О. Антоненко // Психолог дошкільця. - 2016. - № 5. - С. 4-10.

Аспекти роботи з травмованими дітьми : особливості роботи психолога з вихователями та батьками ДНЗ / Н. Пророк [и др.] // Психолог дошкільця. - 2017. - № 12 : Вкладка. - С. 1-40.

Влад, С. Психологічна травма в дитини : як надати допомогу / С. Влад // Психолог дошкільця. - 2018. - № 12. - С. 4-6.

Ворона, В. Що раніше, то краще: вплив взаємин у родині на становлення особистості дитини / В. Ворона // Психолог дошкільця. - 2014. - № 10. - С. 20-22.

Гончарова, О. Виховні можливості родини: батьківські збори - психолого-педагогічний тренінг / О. Гончарова, Т. Завадяк // Дошкільний навчальний заклад. - 2011. - № 5. - С. 45-47.

Демченко, Л. Заохочення та покарання дитини в сім'ї / Л. Демченко, Л. Дробот // Психолог дошкільця. - 2012. - № 10. - С. 53-57.

Карп'юк, Т. М. Формування психологічної культури батьків / Т. М. Карп'юк // Шкільному психологу. - 2013. - № 9. - С. 34-39.

- Кашук, Я. Як перемогти Бабая / Я. Кашук // Практичний психолог: дитячий садок. - 2017. - № 5. - С. 49-52.
- Кляпець, О. Дошкільник, девайс і психологічний розвиток / О. Кляпець // Практичний психолог: дитячий садок. - 2017. - № 11. - С. 28-34.
- Коростіль, Л. Робота психолога з родиною дошкільника / Л. Коростіль // Психолог дошкілля . - 2013. - № 9. - С. 1-24.
- Краснословодцева, Л. Школа сучасних батьків: форма психологічного супроводу сім'ї / Л. Краснословодцева. // Психолог. - 2013. - № 3. - С. 40-42.
- Кривко, І. Розумію, відчуваю, спостерігаю, підтримую : тренінг із батьками / І. Кривко. - // Психолог дошкілля. - 2013. - № 4. - С. 40-44.
- Кучеренко, М. Емоційний розвиток дітей старшого дошкільного віку / М. Кучеренко. - // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2011. - № 12. - С. 46-56.
- Манжуньянова, О. Виховання любов'ю : психолого-педагогічний тренінг для батьків / О. Манжуньянова // Психолог дошкілля. - 2013. - № 10. - С. 40-45.
- Психологічна освіта батьків дошкільників // Взаємодія ДНЗ та сім'ї. -Х. : Вид. група "Основа" .- 2013. - С. 103-222.
- Петрунько, О. Батьківське виховання: типові помилки / О. Петрунько. - Текст : непосредственный // Практичний психолог. - 2014. - № 11. - С. 4-11.
- Репко, Н. Тематичні буклети для психологічної просвіти батьків / Н. Репко // Психолог дошкілля. - 2017. - № 8. - Вкладка. - С. 1-12.
- Ригель, О. Майбутній першокласник: як не зашкодити / О. Ригель. - // Практичний психолог: дитячий садок . - 2020. - № 1. - С. 27-28.
- Система роботи практичного психолога з батьками // Взаємодія ДНЗ та сім'ї. - Х. : Вид. група "Основа". - 2013. - С.108-222.
- Собчишина, Л. Білі плями сімейного виховання : година спілкування батьків із психологом / Л. Собчишина // Психолог дошкілля. - 2017. - № 1. - С. 17-23.
- Старченко, В. Рідний дім - центр просторового буття дитини / В. Старченко // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2013. - № 5. - С. 54-62.
- Тур, О. Як допомогти дитині із затримкою психічного розвитку / О. Тур //

Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2011. - № 7. - С. 28-38.

Цурка, О. Емоційний розвиток дітей. Як батьки можуть допомогти і не нашкодити / О. Цурка. - // Англійська мова в початковій школі. - 2018. - № 10. - С. 8-9.

Чуб, Н. В. Психологія дитини від А до Я / Н. В. Чуб // Дошкільний навчальний заклад. - 2011. - №3. - С. 39-44; №4. - С. 25-30.

Шкодїна, О. В. Усі ми вийшли із дитинства: проєкт психологічної допомоги батькам у вихованні дитини/ О. В. Ільченко // Дошкільний навчальний заклад. - 2009. - №1. - С. 2-11.

Ярова, Т. Стежиною батьківської мудрості : тренінг для батьків / Т. Ярова // Психолог дошкілля . - 2012. - № 1. - С. 22-28.

3. Роль методичної служби ДНЗ в роботі з вихователями з питань роботи з батьками

Березовська, Н. Вивчаємо психологічний клімат колективу / Н. Березовська // Дошкільне виховання . - 2017. - № 3. - С. 12-15.

Гуламирян, І. Емоційний комфорт дитини : тренінгове заняття для батьків / І. Гуламирян // Психолог. - 2020. - № 9/10. - С. 20-27.

Дмитренко, Л. Тренінг для батьків, які виховують дітей дошкільного віку / Л. Дмитренко // Управління освітою. - 2008. - № 2. - С. 12-19.

Кіндрат, І. Практика реалізації педагогіки розуміння: тренінг для вихователів / Н. Кіндрат // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2015. - № 4. - С. 35-43.

Курило, Л. Майже все про роботу практичного психолога з батьками / Л. Курило, Н. Іванюк // Психолог дошкілля. - 2012. - № 7. - С. 4-19.

Метелюк, В. Допомагаємо вихователю зрозуміти дитину / В. Метелюк // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2017. - № 9. - С. 33-41.

Модель психологічного супроводження особистості // Психолог дошкілля. - 2020. - № 5. - С. 8-9.

Мушинський, В. Психологічна готовність до навчання в школі : діагностичний мінімум / В. Мушинський // Психолог дошкілля. - 2018. - № 5. - С. 17-31.

Павлюк, А. Гіперактивна дитина : психолого-педагогічний супровід / А. Павлюк // Психолог дошкілля. - 2018. - № 11. - С. 35-47; 2017.- № 9.- С. 14-7.

Павлюк, А. Профілактика жорстокого поводження з дітьми : тренінгове заняття для психологів та вихователів ДНЗ / А. Павлюк // Психолог дошкілля. - 2017. - № 9. - С. 10-13.

Погорєлова, Л. Формування "педагогічного мінімуму" для батьків : ділова гра для педагогів / Л. Погорєлова // Психолог дошкілля. - 2017. - № 8. - С. 23-28.

Романюк, Н. Майстер-клас як форма просвітницької роботи з батьками щодо оздоровчої взаємодії з дітьми / Н. Романюк // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2015. - № 6. - С. 26-35.

Сороколат, Н. М. Співпраця дошкільного закладу і сім'ї в процесі морального виховання дошкільників: матеріали для проведення семінарів, тренінгів, консультацій/ Н. М. Сороколат // Дошкільний навчальний заклад. - 2009. - № 1. - С.15-26.

Фортунатова, М. Тренінг дитячо-батьківських взаємин як форма просвітницької роботи з батьками / М. Фортунатова // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2017. - № 7. - С. 43-52.

Хижняк, М. О. Ми - разом (форми роботи з батьками) : ділова гра для вихователів/ М. О. Хижняк // Дошкільний навчальний заклад. - 2015. - № 5. - С. 27-31.

Чікрижова, Т. Як вибудувати партнерську взаємодію з батьками: семінар для вихователів-методистів закладів дошкільної освіти / Т. Чікрижова // Методист. - 2019. - № 9. - С. 40-53.

Шевчук, Т. Готуємо дітей до школи : психологічний семінар-практикум / Т. Шевчук // Психолог. - 2012. - № 11/12. - С. 93-95.

Шишалова, Л. Спілкування та управління конфліктами : тренінг для практичних психологів ДНЗ / Л. Шишалова // Психолог дошкілля . - 2012. - № 8. - С. 22-27.